

نورِ مبین

تفسیر سہ القرآن کریم

جزء ۴ - جلد ۵

تدوین:

محمد حسن کلیدری

نشر پیام کلیدر

Payam.kalidar@gmail.com

منشی: نواز سہید فکری - شہاد ۲ - ہلاک ۲۷

تلفون: ۹۱۵۳۱۸۷۴۶۸

نور مبین (جزء ۴ - جلد ۵)

تفسیر سؤالی قرآن کریم

محمد حسن کا

نمونہ خوان و مصحح: حجۃ الاسلام سید ابراہیم موسیٰ دینپور (۰۹۱۵۱۱۹۹۱۲)

حروف نگار و صفحه پرداز: مغنی زاده (۲۱۶۳ ۳۲)

امور فنی، چاب : دقت مشہد

تعداد صفحات: ۳۱۲ صفحه وزیری

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

نویت چاپ: اول - ۱۳۹۶

قیمت: ۱۷۰۰۰ تومان، جلد شومیز

قیمت: ۲۰۰۰۰ تومان، جلد گالینگور

شایک اصلی: ۹۷۸-۹۶۴-۹۹۷۵-۸۵-۶

شماره: ۹۷۸-۹۶۴-۹۹۷۵-۲۰-۹

حق چاپ، برای ناشر محفوظ است.

فهرست مطالب

۹	مقدمه
	بخش اول
۱۴	فصل اول: سوره آل عمران، آیات ۹۲ تا ۹۵
۱۴	مفهوم کلی
۱۵	خلاصه فصل اول: معیار اتفاق حقیقی * افشاگری تهمت یهود به تورات
۱۵	سؤالات تحقیقی
۱۶	پاسخ‌های کوتاه
۱۸	سؤالات و پاسخ‌های تفصیلی
۲۷	فصل دوم: سوره آل عمران، آیات ۹۶ و ۹۷
۲۷	مفهوم کلی
۲۷	خلاصه فصل دوم: برتری سبأه تاریخی کعبه نسبت به بیت المقدس
۲۸	سؤالات تحقیقی
۲۹	پاسخ‌های کوتاه
۳۰	سؤالات و پاسخ‌های تفصیلی
۴۲	فصل سوم: سوره آل عمران، آیات ۹۸ تا ۱۰۱
۴۲	مفهوم کلی
۴۳	خلاصه فصل سوم: توبیخ یهود به خاطر کفر و تفرقه اخلاقی میان مسلمانان
۴۳	سؤالات تحقیقی
۴۳	پاسخ‌های کوتاه
۴۵	سؤالات و پاسخ‌های تفصیلی
۵۲	فصل چهارم: سوره آل عمران، آیات ۱۰۲ و ۱۰۳
۵۴	مفهوم کلی
	خلاصه فصل چهارم: پرهیز از هر گونه تفرقه بین مسلمانان برقراری اتحادی
۵۴	ناگسستگی میان خود
۵۵	سؤالات تحقیقی

۵۶	پاسخ‌های کوتاه
۵۷	سؤالات و پاسخ‌های تفصیلی
۶۵	فصل پنجم: سوره آل عمران، آیات ۱۰۴ و ۱۰۵
۶۵	مفهوم کلی
۶۵	خلاصه فصل پنجم: امر به معروف و نهی از منکر، عامل رستگاری جامعه
۶۵	سؤالات تحقیقی
۶۷	پاسخ‌های کوتاه
۶۷	سؤالات و پاسخ‌های تفصیلی
بخش دوم:	
۷۶	فصل اول: سوره آل عمران، آیات ۱۰۶ تا ۱۰۹
۷۶	مفهوم کلی
۷۶	خلاصه فصل اول: روزی که صورتهایی سفید و نورانی و صورتهایی سیاه می‌شوند
۷۷	سؤالات تحقیقی
۷۸	پاسخ‌های کوتاه
۷۹	سؤالات و پاسخ‌های تفصیلی
۸۷	فصل دوم: سوره آل عمران، آیات ۱۱۰ و ۱۱۱
۸۷	مفهوم کلی
۸۷	خلاصه فصل دوم: نشانه‌های بهترین امت
۸۸	سؤالات تحقیقی
۸۸	پاسخ‌های کوتاه
۹۰	سؤالات و پاسخ‌های تفصیلی
۹۷	فصل سوم: سوره آل عمران، آیه ۱۱۲
۹۷	مفهوم کلی
۹۷	خلاصه فصل سوم: سرنوشت ذلت‌بار یهود و محرومیت آنان از نعمت امنیت و استقلال
۹۷	سؤالات تحقیقی

۹۸	پاسخ‌های کوتاه
۹۹	سؤالات و پاسخ‌های تفصیلی
۱۰۴	فصل چهارم: سوره آل عمران - آیات ۱۱۳ تا ۱۱۵
۱۰۴	مفهوم کلی
۱۰۵	خلاصه فصل چهارم: همه اهل کتاب یکسان نیستند
۱۰۵	سؤالات تحقیقی
۱۰۶	پاسخ‌های کوتاه
۱۰۷	سؤالات و پاسخ‌های تفصیلی
۱۱۶	فصل پنجم: سوره آل عمران - آیات ۱۱۶ و ۱۱۷
۱۱۶	مفهوم کلی
۱۱۶	خلاصه فصل پنجم: نفاق افکنان یهود (همچون تندبادی مسموم است که زندگی مادی و معنوی را از بین می‌برد)
۱۱۶	سؤالات تحقیقی
۱۱۷	پاسخ‌های کوتاه
۱۱۸	سؤالات و پاسخ‌های تفصیلی
۱۲۳	فصل ششم: سوره آل عمران - آیات ۱۲۳ تا ۱۲۵
۱۲۳	مفهوم کلی
۱۲۴	خلاصه فصل ششم: ای اهل ایمان از غیر خودتان بگریزید
۱۲۴	سؤالات تحقیقی
۱۲۵	پاسخ‌های کوتاه
۱۲۶	سؤالات و پاسخ‌های تفصیلی
۱۲۸	فصل هفتم: سوره آل عمران - آیات ۱۲۸ و ۱۲۹
۱۲۸	مفهوم کلی
۱۲۸	خلاصه فصل هفتم: تعیین اردوگاه سپاه اسلام در غزوة احد توسط پیامبر (ص)
۱۲۹	سؤالات تحقیقی
۱۲۹	پاسخ‌های کوتاه
۱۳۰	سؤالات و پاسخ‌های تفصیلی

فصل هشتم: سوره آل عمران - آیات ۱۲۳ تا ۱۲۷.....	۱۴۷
مفهوم کلی.....	۱۴۷
خلاصه فصل هشتم: یادآوری امداد‌های غیبی جنگ بدر.....	۱۴۸
سؤالات تحقیقی.....	۱۴۸
پاسخ‌های کوتاه.....	۱۴۹
سؤالات و پاسخ‌های تفصیلی.....	۱۵۰
فصل نهم: سوره آل عمران - آیات ۱۲۸ و ۱۲۹.....	۱۶۲
خلاصه فصل نهم: شکست و پیروزی و بخشش و عذاب تنها به دست خداست.....	۱۶۲
سؤالات تحقیقی.....	۱۶۳
پاسخ‌های کوتاه.....	۱۶۳
سؤالات و پاسخ‌های تفصیلی.....	۱۶۴
فصل دهم: سوره آل عمران - آیات ۱۳۰ تا ۱۳۲.....	۱۶۹
مفهوم کلی.....	۱۶۹
خلاصه فصل دهم: حکم تدریس و تدریس.....	۱۶۹
سؤالات تحقیقی.....	۱۷۰
پاسخ‌های کوتاه.....	۱۷۰
سؤالات و پاسخ‌های تفصیلی.....	۱۷۱
فصل یازدهم: سوره آل عمران - آیات ۱۳۳ تا ۱۴۰.....	۱۷۸
مفهوم کلی.....	۱۷۸
خلاصه فصل یازدهم: دعوت به انفاق در شرایط گوناگون خانوار و مدارا با مردم.....	۱۷۹
سؤالات تحقیقی.....	۱۸۰
پاسخ‌های کوتاه.....	۱۸۱
سؤالات و پاسخ‌های تفصیلی.....	۱۸۲
بخش سوم	
فصل اول: سوره آل عمران - آیات ۱۳۷ تا ۱۴۱.....	۱۹۶
مفهوم کلی.....	۱۹۶
خلاصه فصل اول: آزمایش و امتحان، سنت الهی است.....	۱۹۷

۱۹۸	سؤالات تحقیقی
۱۹۹	پاسخ‌های کوتاه
۲۰۰	سؤالات و پاسخ‌های تفصیلی
۲۱۵	فصل دوم: سوره آل عمران - آیات ۱۴۲ و ۱۴۳
۲۱۵	مفهوم کلی
۲۱۵	خلاصه فصل دوم: پندار ورود به بهشت بدون جهاد و صبر!!
۲۱۶	سؤالات تحقیقی
۲۱۶	پاسخ‌های کوتاه
۲۱۷	سؤالات و پاسخ‌های تفصیلی
۲۲۲	فصل سوم: سوره آل عمران - آیات ۱۴۴ و ۱۴۵
۲۲۲	مفهوم کلی
۲۲۳	خلاصه فصل سوم: فرد رستگار نوع
۲۲۳	سؤالات تحقیقی
۲۲۴	پاسخ‌های کوتاه
۲۲۵	سؤالات و پاسخ‌های تفصیلی
۲۲۵	فصل چهارم: سوره آل عمران - آیات ۱۴۶ تا ۱۵۰
۲۲۵	مفهوم کلی
۲۲۶	خلاصه فصل چهارم: ویژگی‌های مردان الهی
۲۲۶	سؤالات تحقیقی
۲۲۷	پاسخ‌های کوتاه
۲۳۸	سؤالات و پاسخ‌های تفصیلی
۲۴۷	فصل پنجم: سوره آل عمران - آیات ۱۴۹ تا ۱۵۱
۲۴۷	مفهوم کلی
۲۴۷	خلاصه فصل پنجم: وعده نصرت و پیروزی به مؤمنین
۲۴۸	سؤالات تحقیقی
۲۴۹	پاسخ‌های کوتاه
۲۵۰	سؤالات و پاسخ‌های تفصیلی

فصل ششم: سوره آل عمران - آیه ۱۵۲.....	۲۵۸
مفهوم کلی.....	۲۵۸
خلاصه فصل ششم: عوامل شکست و پیروزی.....	۲۵۹
سؤالات تحقیقی.....	۲۵۹
پاسخ‌های کوتاه.....	۲۶۰
سؤالات و پاسخ‌های تفصیلی.....	۲۶۱
فصل هفتم: سوره آل عمران - آیات ۱۵۳ تا ۱۵۵.....	۲۶۸
مفهوم کلی.....	۲۶۹
خلاصه فصل هفتم: علل شکست مسلمانان در جنگ اُحُد.....	۲۶۹
سؤالات تحقیقی.....	۲۷۰
پاسخ‌های کوتاه.....	۲۷۱
سؤالات و پاسخ‌های تفصیلی.....	۲۷۲
فصل هشتم: سوره آل عمران - آیات ۱۵۶ تا ۱۵۸.....	۲۹۰
مفهوم کلی.....	۲۹۰
خلاصه فصل هشتم: مرگ و حیات تنهایی در دست خداست.....	۲۹۱
سؤالات تحقیقی.....	۲۹۱
پاسخ‌های کوتاه.....	۲۹۲
سؤالات و پاسخ‌های تفصیلی.....	۲۹۳
فصل نهم: سوره آل عمران - آیات ۱۵۹ و ۱۶۰.....	۳۰۴
مفهوم کلی.....	۳۰۴
خلاصه فصل نهم: مهربانی پیامبر رحمت در سایه لطف خدا.....	۳۰۵
سؤالات تحقیقی.....	۳۰۵
پاسخ‌های کوتاه.....	۳۰۵
سؤالات و پاسخ‌های تفصیلی.....	۳۰۶
منابع و مأخذ.....	۳۱۱

مقدمه

بسم الله الرحمن الرحيم

«لَوْ أَنزَلْنَا هَذَا الْقُرْآنَ عَلَى جَبَلٍ لَّرَأَيْنَهُ خَاشِعاً مُّتَصَدِّعاً مِّنْ خَشْيَةِ اللَّهِ وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِيَوْمٍ لَّعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ»^(۱)

ترجمه: ای ای که این قرآن را بر کوهی نازل می‌کردیم می‌دیدى که در برابر آن خشوع می‌کند و از خوف خدا شکافته شده و اینها مثالهاى است که برای مردم می‌زنیم تا در آن بیندیشند.

«اگر ما کتابی چنین باشد
فرستاده بودیم بر سنگ و کوه
بدیدی ز ترس خدای جللا
چسان کوه، خاشع شدی و ذلیل
چنین نیک تمثیل ما را عیان
نه ایم بهر خلاق بیان
امید است یکدم تفکر کنند
یک لحظه در آن تدبیر کنند»^(۲)

سپاس فراوان خدایی را سزااست که جهت فلاح و رستگاری انسان قرآن را مایه هدایت و فلاح متقین و محسنین و مؤمنین قرار داده و ایمان به خدا را قاعه نماز و انفاق را بهمهراه ایمان به تمام انبیای الهی و یقین به آخرت تنها راه نجات رسانده است. و سلام فراوان بر سیدالانبیاء والمرسلین که دو ثقل اکبر و اصغر (قرآن و حجت) را برای تمسک به آنها در بین امت گذاشت تا با چنگ زدن به آنها از افتادن در گمراهی و ضلالت جلوگیری نماید.

۱. سوره حشر، آیه ۲۱.

۲. قرآن نامه، امید مجد، ص ۴۸.

و سلام وافر بر ذخیرهٔ عالم آفرینش حضرت مهدی علیه السلام که خداوند او را مایهٔ بقاء اسلام قرار داد تا با ظهورش جهان پر از عدل و داد شود.

و اما بعد؛ خداوند متعال مال و فرزندان را مایهٔ زینت زندگی دنیا قرار داده است و جهت پیمودن راه فلاح و رستگاری مسئولیت بس سنگین هدایت فرزندان را در مرتبهٔ اول به عهدهٔ پدر و مادر و بعد به عهدهٔ معلمین و دیگر دست‌اندرکاران امر مهم تعلیم و تربیت راز داده است.

به یقین رستگار شد آن‌که به زیور عقل و دین خود را بیاراست و نفس خود را از پادیه‌ها و سرگیه‌ها پاک ساخت، و دچار خسران و زیانکاری نگردد آن‌که نفس را آلوده ساخت و با تاهی‌ها و فساد انس گرفت.

اگر قرآن که مبین انبیا، علمای عامل و... فرزندان ما را به سوی تعالی و کمال رهنمون می‌شود ببیند، نیست که شیطان رانده شده و قشون او که سپاه جبههٔ کفر و الحادند با گستردن دامهای خرمه و یرنگ و تزویر در صدد اغفال و گمراه کردن آنان هستند و سعی می‌کنند با وسوسه کردن نم‌جوانان و جوانان به متابعت از هوای نفس و تمسک به آمال و آرزوهای طولانی و غر، شدن در عیش و عشرت، زمینهٔ سقوط آنها را فراهم نمایند.

بدیهی است اگر انسان راه کمال و سعادت را برگزیند و زیور عقل و تقوا آراسته گردد می‌تواند به اعلیٰ علیین (مرتبه‌های عالی انسانیت) برسد.

«رسد آدمی به جایی که بجز خدا نبیند» بنگر که تا چه حد است تمام آدمیت^(۱) و اگر از هوای نفس و غرایز سرکش متابعت نماید و در دام ابلیس گرفتار گردد به اسفل السافلین سقوط می‌کند که در این صورت قلبی خواهد داشت بی‌ادراک از حقیقت‌ها و زیبایی‌ها و گوشی خواهد داشت ناشنوا به حقایق و چشمانی خواهد داشت بدون بصیرت و با این اوصاف همچون چهارپایان و بلکه گمراه‌تر از آن خواهد بود و در زمرهٔ

غافلان و بیخبران قرار خواهد گرفت و بناچار در جهنم سوزان ماوی خواهد گزید.

و امروز که دشمنان قسم خورده اسلام و ایران اسلامی زمزمه عشق به قرآن و عترت را در میادین نبرد جنگ تحمیلی ۸ ساله و سالهای بعد آن در بین نوجوانان، جوانان... و پیران روشن ضمیر شاهد بوده‌اند و جهت اغفال آنان نتیجه‌ای نگرفته‌اند و یا کم نتیجه گرفته‌اند سعی دارند تا از طریق تهاجم فرهنگی آنان را با قرآن و عترت بیگانه کنند. پس از گمراهی آنان ضربه آخر را عملی سازند و برای نیل به این هدف صدها سال، یوی و تلویزیونی تدارک دیده‌اند و از طریق پخش برنامه‌های رادیویی و نمایش فیلم‌های مبتذل، سعی در عملی کردن این نقشه شوم را دارند.

و لذا، بود این جمعیت خطرناک مسئولیت والدین و دست‌اندرکاران امر مهم تعلیم و تربیت را دوچندان می‌باید پرده‌های غفلت را کنار زنند و در جهت ایجاد علاقه به قرآن و عترت و تمسک به آن هر آنچه را که در توان دارند دریغ نکنند.

انشاءالله که کتاب حاضر که پس از به بعد تحت عنوان نور مبین، آشنایی با مفاهیم قرآن کریم (در قالب پرسش و پاسخ) منتشر می‌شود بتواند ولو هر چند ناچیز زمینه آشنایی با معارف قرآنی را فراهم سازد. امید می‌بخاسته از انوار قرآنی فرا راه علاقمندان قرار دهد.

بسم الله التوفیق
محدث علی‌دینی